

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

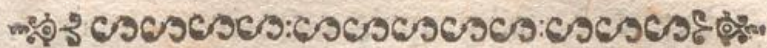
**Claudii Fleury, Presbyteri, Prioris Argenteliae Et Reg.
Christianiss. A Confessionibus Institutiones Juris
Ecclesiastici**

Fleury, Claude

Moguntiae, 1760

XVI. De processu criminali hodierno.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67899](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67899)

C A P. X V I.
 DE PROCESSU CRIMINALI
 HODIERNO.

I.

P R I M U S actus memorabilis est *informatio*, accusati
exami-
nantur,
 quam iudex plerumque a privato homine
 vel a promotore (*fiscali*) imploratus suscipit.
 Solus promotor accusare potest & postulare,
 ut reus puniatur, ut ad frugem, ut ad scan-
 dali reparationem adigatur, ut Ecclesia indigno
 ministro purgetur. Privati tantummodo secre-
 to denunciant crimen, damnumque datum &
 lucrum cessans civili actione petunt; ubi tamen
 opus est, ut accusatus sit clericus. Si laicus
 esset, & officialis de interesse civili pronun-
 ciaret; iudices regii *abusum* ingeminarent^r.
 Post querelam delatam promotor veniam
 informandi nanciscitur. Iudex testibus diem
 assignat sub pœna mulctarum ad eleemo-
 synas aut carceris per implorationem brachii
 sæcularis. Si comparent, ad jus jurandum adi-
 git, & depositiones transcribit, informatio-
 nemque promotori tradit, qui, prout reus
 gravatus est, conclusiones suas inde effigiat.
 In caussis levioris momenti postulat, ut accu-
 satus compareat, ut ipse audiatur, quo ipso
 processus in ordinarium desinit. In caussa gra-
 viore accusatum vadatur, velprehendendum
 postulat, & iudex decernit. Iudices ecclesia-
 stici inde ab aliquot sæculis sunt in possessione
 carcerum, quod jus superstruunt falsæ decretali

Urbani I. ², sed propria auctoritate carcerem exercere non possunt, nisi in ipsorum prætoriiis vel domibus episcopalibus. Extra prætoria aut in transferendis prehenfis adhibendum est brachium sæculare; cui fini olim a iudice sæculari obtinendum erat mandatum, quod *pareatis* vocabatur, quo post edictum an. 1695. ³ non amplius opus est ⁴.

1) FEVRET. l. 8. c. 4. n. 12.

2) C. 17. q. 4. c. 13. & ibi glossa.

3) art. 44.

4) IMBERT. l. 3. c. 8.

& ad de-
fensio-
nem ad-
mittun-
tur.

II. ACCUSATUS captus vel simpliciter vadatus tenetur ipsemet respondere, quia in causis criminalibus non admittitur procurator. Interrogatoria promotori communicantur, ut dispiciat, num processui extraordinario per iteratam testium interrogationem & confrontationem locus sit. Contingit enim interdum, ut iudex decernat processum ordinarium, ut in causis civilibus. Sed in gravioribus, sive neget, sive fateatur accusatus, iudex decernere debet, ut testes iterato interrogentur & confrontentur. Illud fit, ut appareat, num testes depositionibus suis insistant, item, ut depositiones, si non satis claræ, declarare possint. Hoc vero, ut appareat, num norint accusatum, & num audeant ei coram oggerere, quod deposuere, item, ut accusato detur occasio testes rejiciendi, si potest ¹. Nam hoc in confrontatione fieri debet, antequam depositiones prælectæ sunt. Interim si per instrumenta testem suspectum reddere potest, etiam post confrontationem in omni litis momento auditur. Non tamen audiuntur ob-

jectiones vagæ; sed si facta præcisa & conclusiva allegat, iudex ei probationem injungere poterit ².

1) C. 53. X. de testib. 2) Const. Crim. tit. 15. art. 2.

III. POST confrontationem causa non torquentur. præparata censetur, & promotori traditur ad eliciendas conclusiones definitivas; qui tamen adhuc conclusiones præparatorias formare & postulare potest, ut hoc vel illud informationi addatur, ut hic vel ille testis audiatur, ut accusatus in equuleum imponatur. Quæstio per tormenta, e tribunalibus ecclesiasticis olim exul, quippe nimium rigorem sæcularium iudicum spirans, abhinc annis D. in iudicia ecclesiastica immigravit ¹, nec laici iudices ecclesiasticis eo de jure dubium movent. Sed officiales ea non amplius utuntur, forte quod verentur, ne per sanguinis effusionem vel mortem torti irregulares fiant ². Quando promotor conclusiones suas definitivas exhibuit, nihil superest, quam ut feratur sententia.

1) HILDER, ep. 30. C. 1. X. de deposit.

2) FEVRET, l. 8. c. 14.

IV. AD quam accingitur officialis in confessu consiliariorum, veluti presbyterorum, qui gradum doctoris vel licentiati habent, longoque rerum usu pollent, aut iudicum regionum vel advocatorum, ut tanto certior illustriorque fiat sententia. Si assessores in loco invenire nequit, solus pronuntiare potest, quippe solus in tribunali sacro iudex, Sententia redigitur in scripturam, pronuntiaturque &

traditur accusato, ut appellare possit, si ita visum. Si innocens deprehenditur, vel perfecte absolutus dimittitur, liber ab expensis, damnis & interesse, vel accusatione liberatus expensis tantum liberatur. Si reus est, sententia continere debet crimen, de quo convictus est, & pœnam; vel sine criminis mentione condemnatur de iis, quæ actis continentur. Atque hic est vulgaris ordo judicarius.

contumacia quo modo conceperatur?

V. INCIDUNT autem interdum multa, quibus hic ordo convertitur & processus retardatur. In quo genere dominatur *contumacia*. Si accusatus vadatus vadimonium deserit, vadimonium in capturam convertitur, e qua tamen, postquam ad articulos respondit, dimitti potest, nisi nunc magis gravatus sit, quam in informatione. Si comparere vellet, ast non potest, invaletudine vel alia causa impeditus, per procuratorem impedimentum allegare, seque ad ejus probationem, ad obtinendam dilationem, offerre potest. Si ille, in quem captura decreta est, absens est aut fugitivus, judex decernit, ut tribus terminis citetur, & bona ejus cum imploratione brachii sæcularis consignentur. Citationes vel clamor ad *bannum*, qui vocatur, pro diversa locorum consuetudine in loco publico ad portam ecclesiæ per præconem juratum aut accensum peraguntur, vel ad portam curiæ affiguntur. Trina citatione peracta, in contumacem definitiva sententia ferri potest. Nam enixum studium fugiendi habetur pro *tacita confessione*; sed tamen subinde contumaciam purgaturus

auditur, modo compareat intra quinquennium & sui copiam faciat, h. e. in carcerem concedat & expensas deponat. Adversus contumaciam rigor canonum stricte adhibetur. Primum iudex interloquitur, contumaciam recte deductam & rite impetratam esse adversus absentem vel fugitivum, & iteratam testium interrogationem vim confrontationis habere debere. Deinde decernitur, accusatum criminis convictum beneficiis privandum ac ceteris pœnis, pro criminis natura, afficiendum esse. Hoc modo in casu contumaciæ perfectæ agere solent; quæ tamen in foro ecclesiastico rara est. Quum enim nullæ pœnæ corporis afflictivæ dictari soleant, comparere non metuunt, & qui ob delictum commune in iudicium vocantur, vagabundi aut fugitivi non sunt.

VI. SI post interrogationes captivi iudex causam levioris momenti esse deprehendit, vel captivum de fuga non suspectum credit, decernere potest, ut dimittatur sub cautione de *judicio fisci*. Item si non convictus est, sed tantummodo suspectus, iudex decernit, ut diligentius inquiratur, & captivus interea relaxetur: quo casu tamen permanet in reatu & processus continuari potest: unde sententia certum terminum exprimere debet, ne accusatus omnem vitam perpetua trepidatione exigat.

VII. CASUS, in quibus diligentior inquisitio locum habet, iidem sunt, in quibus olim *purgatio canonica* locum habuit. Si quis episcopus, si quis presbyter vulgi rumore cri-

minis infimulabatur, licet a nemine accusatus, licet sine probatione; purgare se tamen ex præscripto canonum debebat, ne qua famæ ejus macula hæreret. Venit in ecclesiam, ac super *tumulis martyrum*, & si quid sanctius habent ecclesiæ, juravit, se criminis imputati innoxium esse¹. Interdum adduxit compurgatores, probatæ fidei ac probitatis viros, qui eodem modo jurabant, se eum innocentem credere: quod testimonium adversus diffamationem satis præsidii visum. Qui jurare detrectabat, vel sufficientem compurgatorum numerum invenire non poterat, pro convicto habebatur. Atquæ hæc purgatio audit *canonica*. Præter quam habetur etiam *vulgaris*, quam ignorantia & feritas barbararum gentium peperit, duellum scilicet & probatio per ignem & aquam². Hæc enim deficiente legitima probatione eruendæ veritatis media habebantur. Qui duello vicerat, qui igne non læsus, qui aqua non submersus, innocens credebatur: quas probationes *judicium Dei* vocarunt. Sed universalis ecclesia eas, tamquam temerarias & legi Dei, qui nobis tentandus non est, repugnantes improbavit. Jam e diverticulo in viam.

& vulgaria.

1) C 2. q. 5. c. 6. 7. 16. 2) r. t. X. de purgat. vulg.

auditur
accusatus
etiam
post causam præparatam.

VIII. SI post causam præparatam accusatus proponit facta concludentia, facilis probationis, audiendum eum præcipit constitutio criminalis, licet hoc non fiat. Facta concludentia sunt veluti *alibi*, h. e. si probare vult, se, quum crimen in hoc loco committeretur,

fuisse *alibi*. Item, si probat, crimen commissum non esse, ut quondam Athanasius Arsenium vivum stitit, quem interfecisse ferebatur^r. Hic est generatim processus criminalis secundum usum Franciæ hodiernum: in quo tribunalia sacra & politica conspirant, dum easdem constitutiones sequuntur. Quem tamen in compendio personis ecclesiasticis, quibus acta curiarum raro familiaria sunt, hic exhibere non piguit.

1) SOCRAT. l. I, c. 29. *hist. eccl.* l. II. n. 51.

C A P. XVII.

DE FORO EPISCOPORUM.

I.

CAUSSAE criminales episcoporum, quæ antiquissimis canonibus maxime indignantur, & quæ plerasque regulas in probandis & puniendis criminibus peperere, difficiliore ac rariores redditæ sunt, ex quo falsas decretales usu recepimus. Novissima tempora sane paucissima exempla, in Francia præsertim, supeditant episcoporum in jus vocatorum; unde parum exploratum, quomodo hoc iudicium sit instruendum. Contra certum est, primis octo sæculis episcopos sæpe accusatos & in provincialibus conciliis examinatos, iudicatos, condemnatos &, si opus, gradu dejectos fuisse; quæ conciliorum sententiæ executioni datæ. Non desunt tamen exempla eorum, qui condemnati ad sedem Romanam provocarunt, præ-

Episco-
porum
iudex
compe-
rens olim
concilium
provinci-
alia